

Prædiken til Sidste søndag i kirkeåret

Matt. 11, 25-30

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus: På den tid tog Jesus til orde og sagde: »Jeg priser dig, fader, himlens og jordens Herre, fordi du har skjult dette for vise og forstandige og åbenbaret det for umyndige; ja, fader, for således var det din vilje. Alt har min fader overgivet mig, og ingen kender Sønnen undtagen Faderen, og den, som Sønnen vil åbenbare ham for. Kom til mig, alle I, som slider jer trætte og bærer tunge byrder, og jeg vil give jer hvile. Tag mit åg på jer, og lær af mig, for jeg er søgmodig og ydmyg af hjertet, så skal I finde hvile for jeres sjæle. For mit åg er godt, og min byrde er let.« Matthæusevangeliet 11,25-30

På denne den sidste søndag i kirkeåret er det en god idé at minde sig selv om 'den grund, hvorpå man bygger', og det giver evangeliet i dag rig mulighed for.

Som enhver anden religion hævder også kristendommen modsætningen imellem gudommeligt og menneskeligt, men modsætningen blev forstyrret, da Guds Søn blev menneske. Derfor skulle vi måske hellere tale om dobbelthed eller endda om enhed, fordi begge modsætningens parter vil have med hinanden at gøre. Lad mig tilføje: i denne som i mange andre forbindelser må enhed ikke forveksles med ensked. Enheden skal kunne rumme forskelligheden. Under alle omstændigheder: vores liv under evangeliet leves i og med denne dobbelthed.

I dagens evangelium viser den sig: mellem Faderen og Sønnen, og mellem dem og os. Mellem de vise og forstandige og de umyndige. Mellem åget og det gode; mellem byrden og det lette. Mellem det gamle og det nye. Mellem fortid og fremtid. Denne sidste modsætning hører i allerhøjeste grad kristendommen til, og med den slås tonen an denne

sidste søndag i kirkeåret.

Jesus indleder med en lovprisning, som vi naturligvis gerne tager del i. Ikke fordi en epidemi er kommet over os og efter alt at dømme vil være det et stykke tid fremover, men fordi vi trods alt stadig får evangeliet forkyndt.

Jesu lovprisning gælder imidlertid noget bestemt. Han takker sin Far, fordi han ”har skjult dette for vise og forstandige og åbenbaret det for umyndige”. Begrundelsen rejser et par spørgsmål. Hvad er dette ’dette’? Og lyder det ikke som om, at Jesus opdeler mennesker i to slags? Skulle det virkelig være tilfældet? Med ’dette’ mener han sin Far i Himlen og det, der er hans vilje med os, kort sagt: evangeliet. ’Dette’ betyder, at Guds Søn kom til verden for at opsøge og frelse det fortabte. At Gud Fader kan sidestilles med evangeliet forklares af det, som Jesus siger: at Faderen har overgivet ham alt, og at de to, Far og Søn, har det mest intime kendskab til hinanden. Her er der tale om, at dobbeltheden de to personer imellem er en enhed. Opgaven hænger sammen med udførelsen.

Begrundelsen for at prise Gud Fader kan nemt misforstås. Det kunne lyde som om, at han har gjort noget aktivt for at skjule ’dette’ for dem, Jesus kalder vise og forstandige, og alene har åbenbaret det for de umyndige. Sådanne skal det ikke forstås. Jesus taler om, hvordan noget faktisk forholder sig. Med vis og forstandig og umyndig beteg-

ner han holdninger, som sagtens kan komme til udtryk i det samme menneske. At være vis og forstandig betyder, at man udelukker sig selv fra at kende Gud. Ligesom umyndig tværtimod er tegn på, at man er modtagelig overfor det at lære Gud Fader og hans vilje at kende. At ’dette’ er åbenbaret for nogen betyder altså ikke, at andre er udelukket fra at høre om det. I princippet er enhver tiltalt af evangeliet, og ved, at Gud har givet sin vilje til kende gennem sin Søn.

Engang Jesus havde fortalt en lignelse, spurgte disciplene ham, hvad grunden var til, at han meddelte sit budskab på denne måde, og han svarede: ”Jer er det givet at kende Himmeri-gets hemmelig-heder, men de andre er det ikke givet” (Matt 13, 11). En af grundene til at Jesus talte i lignelser var altså, ”fordi de ser og dog ikke ser, og hører og dog ikke hører og heller intet fatter” (Matt 13, 13). Igen kunne det lyde som om, at nogle lukkes ude fra evangelieforkyndelsen. Det er stadig ikke tilfældet. Jesus forkynder nok evangeliet gennem lignelser, for at vi ikke skal kunne sige, at vi aldrig har hørt det, men først og fremmest fordi det er forbundet med et stykke arbejde at forstå det og tilegne sig det. Dette arbejde tog han ikke fra folk, og det må vi heller ikke gøre f.eks. ved at gøre budskabet spiseligt, eller ved at gøre gudstjenesten underholdende eller ved snakke løs om, at Gud elsker os, som vi er. Det gør han nemlig ikke, for det ville der ikke være noget evangelium i. Sådanne bestræbelser er tit drevet af kravet om forståelighed, men i denne forbindelse er dette krav en misforståelse. Lignel-

sens billedsprog formidler budskabet, også selv-om det ikke umiddelbart fattes og først skal tolkes. Opgaven: at forstå, er en vi aldrig bliver færdige med.

Et andet sted siger Jesus: ”Den, der ikke modtager Guds rige ligesom et lille barn, kommer slet ikke ind i det ...” (Mark 10, 15). Selvom evangeliet også hér kunne foranledige til at tro, at Jesus deler mennesker op i to slags, hvoraf de myndige pr. definition er udelukket fra Gudsriget, så er det ikke tilfældet. Evangeliet opererer med én slags mennesker. Men der er unægtelig forskellige holdninger, og som nævnt kan det samme menneske sagtens skifte holdning. Budskabet er, at hvis vi indtager den myndiges attitude og dens visdom og forstandighed, så udelukker vi os selv fra den frigørelse og frisættelse, som budskabet meddeler os og deler med os. Så binder vi os til vores egen indbildning eller vores håbløshed og modløshed. Heller ingen kan sikre sig ved at optræde umyndigt. Her er der ingen automatik. Tværtimod lever vi med og i denne dobbelthed: at forstå, at vi intet forstår.

Derfor er det også først og fremmest det menneske, som i sin visdom arbejder på at sikre sit liv og sin tilværelse, der tales til, når Jesus siger: ”Kom til mig, alle I, som slider jer trætte og bærer tunge byrder, og jeg vil give jer hvile”. Jesus vil tage den byrde væk, som det er at ville være grundvolden i sit eget liv. Deri bestod hans frelsesgerning dybest set. ”Tag mit åg på jer ...”,

siger han og tilføjer, ”... for mit åg er godt, og min byrde let”. Når man nu slider sig træt, fordi man tror, det gælder om at være over sit liv, eller når man reagerer med modløshed og har mistet håbet eller på anden måde har tunge byrder at bære på, så er der en høj grad af trøst at finde i denne tilrettevisning. Her er et tilbud om hvile for sjælen, udtalt af Guds Søn. Derfor er åget godt og byrden let. Det synes at være et tilbud, der er svært at afslå. Ja, det vil sige, for den hvem budskabet er ’åbenbaret’, men ikke for den der vender ryggen til det. Den hos hvem det har svært ved at trænge igennem, så det får lov at folde sig ud til liv. Den forstandige, som vedbliver at skubbe sin livskepsis ind mellem sig selv og livet. Og som sagt: Den forstandige er ikke en af de andre. Det her gælder os alle.

At finde hvile for sin sjæl, som Jesus siger, kan vi ved at bygge på ham. Hvilket konkret udslag det giver, er ikke til at sige. Men én ting er sikkert: der er *ikke* tale om inaktivitet. Tværtimod er der i allerhøjeste grad tale om at udføre et stykke arbejde, men det skal gøres med den sjælefred, som Jesus i kraft af sit ord forbinder med opgavens udførelse. Vi skal ikke bekymre os, som Jesus siger et andet sted.

Opgavens beskaffenhed er altså afhængig af det enkelte menneske. Den har at gøre med det ufravigelige og uomgængelige i den enkeltes liv, og den kræver et stykke sjælearbejde. Der er tale om, om at forstå at vi intet forstår, og det giver nok at bestille!

”Tag mit åg på jer, og lær af mig, for jeg er sagtmodig og ydmyg af hjertet”. Hvilken retning livet vil følge, når man tager Jesu gode åg på sig og med lethed bærer den byrde, han kalder for sin, kan vi få en fornemmelse af, når vi spørger, hvordan det var med det åg, han selv bar. Hvordan var det lige med den byrde, han tog på sig? Målt med vores målestok må hans lidelse og død, og det der gik forud for påskens begivenheder, hvor de fleste af dem, han omgav sig med, misforstod ham og svigtede ham, have været uendelig tung at bære. Men målt med hans egen målestok var der tale om en kærlighedsgerning, og sådan en er pr. definition god og let. Den opgave han påtog sig medførte, at han overgav sig i syndige menneskers hænder med det, som fulgte af det. Lidelsen og døden på korset var det ufravigelige og uomgængelige i Jesu jordiske liv.

Og vi kan lære ved at se hen til ham; vi kan lære, at det er os selv, vi skal sætte ind på at leve livet. Det lyder umiddelbart enkelt og indlysende, og er det sådan set også, men vi gør det svært. Derfor peger Jesus et sted på himlens fugle og markens liljer, når han vil illustrere den umyndiges holdning. Men det er ikke nemt for os, for ved at gøre os kloge på livet gør vi det svært. Vi væver det ind i spil, så vi undgår det engagement, som livet kræver af os. Det kan skyldes, at vi har brændt os, og derfor er blevet skeptiske. Men hverken vores livserfaring eller den deraf følgende skepsis forsøger Jesus med sit budskab at reducere eller dække over.

Netop ved at pege på sig selv og sin egen byrde perspektiverer han dét, der i vores liv bebyrder os og truer med at kvæle vores livsmod og livslidenskab, og han anviser os dermed en udvej.

I dag tager vi afsked med kirkeåret, og på søndag begynder et nyt. Det er som nytårsaften og nytårsmorgen. Fortid og fremtid mødes, og i en times tid fornemmer vi enheden. Vi slutter kirkeåret Vor Herre Kristus til ære. Det gør vi i salmen, vi skal synge til sidst. De fleste strofer handler om fortiden, og ved at betragte den har vi grund til at prise Gud. Epidemi eller ej – slipper vi Guds enhed med os, taber vi os selv. Derfor priser vi Gud i tillid til, at han fremdeles vil være grundvolden, vi kan bygge på, så vi får lov til at leve i og under evangeliets dobbelthed og glemme vores forstandighed og visdom. Vi gør det i troen på, at han, til det år der nu hører op, knytter en ny begyndelse, så vi også i det kommende kirkeår vil være velsignet af evangeliet; af dette ’dette’, for sådan er det: når noget slutter i kirken, så begynder noget nyt.

At det der slutter, rummer spiren til en ny begyndelse, har vi i vores visdom svært ved at fatte, især når døden rammer, men det er det, vi skal tro. Og det kan vi, fordi Jesu liv ikke sluttede med hans død på korset, men er uløseligt forbundet med den nye begyndelse, som hans opstandelse er. I salmens sidste strofe bliver der set fremad:

Herre Kristus, hør os bede:

Redaktion

Sognepræst og provst
Margrethe Dahlerup Koch
Fjord Alle 13
6950 Ringkøbing
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

Styrk fremdeles ved dit ord
alle dem, du lod berede
dåbens bad og nådens bord!
For os alle året bære
troens høst af kraft og fred!
Lad hver dag og time være
levet for din evighed!

”Styrk *fremdeles* ved dit ord”. Det er en bøn om, at han også i det nye år vil være vores livsgrundlag. Ham vi bygger på! At Kristus vil være den håndgribelige grundvold, sådan som han stadigvæk bogstaveligt talt giver os sig selv, når han tager til orde ved døbefont og alterbord, og her minder os om, at det er det konkrete, umyndige menneskeliv i hans hånd, det drejer sig om. Det som vi ikke tager imod, uden at han først har givet os det: Nej, ”for ingen kan lægge en anden grundvold end den, der *er* lagt, Jesus Kristus”.

Søren Jensen

Ellevang

Salmer:

1, 332, 310, 673, 510, 431